

GIUSEPPE TERRAGNI : (1904-1941)

Značilen predstavnik **italijanske racionalistične arhitekture** in ena ključnih figur **modernistične arhitekture**.

Ker družboslovno ni bil razgledan, se je vključil v **fašistično gibanje** in prav zaradi fašizma je bila njegova **arhitektura dolgo zamolčana**. V 70 letih se pri nas še ni dalo javno predavati o njem.

Peter Eisenmann je bil glavni protagonist njegove popularizacije.

Leta 1939 je bil pri 35.letih vpoklican v vojsko, kjer je v bitki za Stalingrad poveljeval vojaški enoti, ki je ubila skupino mladostnikov. Zaradi tega je zbolel na živcih in odšel v psihiatrično bolnišnico.

Nato je leta 1941 umrl.

GRUPPO SETTE (7)

- Bil je vodilni te skupine. Vsi so študirali na politehniko v Milanu.
- Arhitekti: Luigi Figini, Guido Frette, Sebastiano Larco, Gino Pollini, Carlo Enrico Rava, Giuseppe Terragni, Ubaldo Castagnola in Adalberto Libera.

NAČELA SKUPINE:

- **Abstrakcija – simbolizem**
- **Tradicija / avantgarda:** Reakcija na futurizem, skuša predstaviti pomen tradicije.to je skušala tudi skupina Sette.
- **Klasicizem proti neoklasicizmu:** klasicizem je prisoten kot disciplina, ne pa kot elementi(stebri).
- **Vprašanje etike**, morale v arhitekturi: zgodijo se radikalne spremembe, zlasti v slikarstvu – prostori, ki imajo pridelih klasične arhitekture. Atmosfera je metafizična.

NOVECENTO

- **Smer/ gibanje v arhitekturi** (v istem času), ki ga je začel arhitekt Giovanni Muzio.
- Obdobje med obema svetovnjima vojnama v Italiji (20.leta).
- Oziranje po tradiciji.
- **Historični elementi**, ki jih arhitektura dodaja zaradi izpovedne zgodbe.
- Skušal je najti pravo smer, ki bi temeljila na logiki in racionalnosti dela (s svojo skupino). Disciplina, ki izhaja iz logike gradnje.

NAGROBNI SPOMENIK

- Projekt spomenika brez klasičnih elementov.
- Na klasično- simetrični način zloženi kamni- **klasična kompozicija**.

TRGOVINA VITRUM, 1931

- Eden prvih projektov.
- Pilastr z arhitravi.

TRG UBRECCI

- Poskus politike, ki si podreja arhitekturo za izkazovanje svoje moči.

NOVOCOMUM, COMO, 1927-29

- **Stanovanjski blok** v Comu- prizidek.
- Znan tudi pod imenom **Transatlantico**.
- Prvi objekt – NORACIONALIZEM v 20 letih.
- Podrejeno logiki mesta (L.C. logiki stanovanja). V Italiji se smatra, da je ulica trg.
- Terragni reče asistentu, naj doda moderni zasnovi stavbe klasične elemente, da bodo dobili gradbeno dovoljenje. Stavbo so nato zgradili brez ornamentov in jih niti niso želeli dodati oz. dokončati- moderna arhitektura.

ARHITEKTURA:

- **Tloris objekta je tradicionalen** in na njem je že stal stari tradicionalni objekt.
- Terragni **prizida moderen objekt** grajen iz AB in brez ornamentov.
- Refleks na starejši del in vzpostavitev dialoga med novim in starim, predstavlja zelo **nenavadno oblikovan vogal**: zgornji vogal previseva spodnji krožni zaključek.
- Krožni vogal ne zapira promet.

CASA DEL FASCIO, COMO, 1933-36

- Izhodišča Terraganija: stavba se **odziva na zunanost** in je oblikovana od zunaj na vznoter.
- Lahko bi jo uvrstili v obdobje **moderne**.
- Terraganijev brat Attilio, tudi arhitekt, je odprl muzej posvečen bratu.

ARHITEKTURA:

- Hiša je **popolnoma moderna** in zgrajena iz **AB**.
- Arhitektura **stoji močno na tleh** (nasprotje Le Corbusierjevi lebdeči arhitekturi), zaradi italijanskega odnosa do mesta, ulice, kjer je odprt prostor prav tako pomemben kot objekti.

GOLOSO

- Arhitekturno podobna stavba, vendar tukaj Terragni drugače reagira na stransko in glavno ulico.
- Stanovanja so zasnovana zelo **tradicionalno**.

UREDITEV TRGA- Palazzo del Littorio

- Ureditev **trga z dvema traktoma**.
- Terragni upošteva Mussolinijevo mišljenje, da ni potrebno nič skrivati- **fašizem je steklo**.
- Sodobna arhitektura omogoča, neko transparentno prostora, napram klasični, tradicionalni. Mussolini – stavbe so odprte proti javnosti.

ARHITEKTURA:

- Notranji prostor v zgradbi je pokrit in se lahko odpre navzven na trg; okrog notranjega prostora so razporejene pisarne.
- Stranska fasada je zanimiva kompozicija odprtih (pisarne, sanitarni prostori, ...)

OSN. ŠOLA IN VRTEC- SANTERIA, 1936-37

Asilo d'Infanzia per il Rione Sant'Elia

ARHITEKTURA:

- Objekt je bil predviden na majhni parceli.
- Terragni je **kvadraten tloris** stavbe postavil **diagonalno na parcelo** in s tem pridobil pred učilnicami velik prostor.
- Stavba ima **notranji atrij** okoli katerega so razporejene učilnice, ki se lahko odpirajo navzven.
- Pred učilnicami so **zunanja senčila**, ki med drugim ustvarjajo prostor, kjer se lahko otroci igrajo.
- **Kvaliteta transparence** moderne arhitekture.

CASA LUSCIA

- Objekt je ena izmed petih večjih stanovanjskih stavb, ki jih projektira v **Milanu**.
- Radikalni odmik od L.C., pa je tudi moderna arhitektura.
- Te objekte projektira skupaj s sodelavcem.
- Stavba stoji ob največji vpadnici v mesto in aveniji.
- Terragni je investitorja, ki je na parcelo želel postaviti vilo prepričal, da gre bolje v prostor **večji stanovanjski objekt z vilo na vrhu**.
- 9x zavrnili projekt, ker tlorisno ni sledil pričakovanemu.

ARHITEKTURA:

- Stanovanja imajo **tradicionalne zaprte tlorise** (razlika od Le Corbusiera).
- Objekt ima **vmesni odprti prostor**- tudi s servisnimi prostori.
- V vsaki etaži sta po **dve stanovanjski enoti, vila na vrhu**- ptičja kletka.
- Sprednja fasada ni glavna, ampak samo daje tak vtis.
- Polno elementov **transparence** (mreže), kar je za tisti čas zelo revolucionarno

.....

- Stavba stoji v **osi avenije**, pri kateri se ceste razdelijo v Y smeri.
- **Višino zgradb** so določevali glede na velikost parcele in širino ulice- ne več kot **30m**. (Toliko kolikor je ulica široka, toliko je lahko zgradba visoka)
- Spodnja etaža je **zaokrožena**, da sledi poti pešcev.
- Osrednji sprednji del je **pomaknjen iz volumna** navzven (tam kjer se zaključí cenzura).

CASA LAVEZZARI

- **Prizidek** k že zgrajeni hiši.
- Prilagoditev etažnih višin, na vrhu **antimetrija**- višje.

- Milano, 1934-35

.....

- **Prizidek** na nižji objekt ob železniški postaji.
- Izvedenih več študij za objekt.
- Projektiran **ozek in visok** (7 nadstropij) priključek.
- Glavna fasada novega objekta se odpira pravokotno na prejšnjo glavno fasado.

CASA TONNINELO

Milano, 1933

PREDMESTJE COMA

- **Nerealiziran** projekt stanovanjske soseske.
- Novograjena soseska izven mesta s **stanovanjskim delom in javnimi zgradbami**.
- **Tradicionalna urbanistična ureditev**.

BLOKI:

- Pred vsako stanovanjsko enoto po tri stopnice (50cm višje od balkonov) **komunikacije-zaradi zasebnosti**.

.....

- Prizidek.
- Eno komunikacijsko jedro in hodniki projektirani z višinskimi zamiki.
- **Tri stanovanjske enote** na majhnem tlorisu; zunanji dve sta na enaki višini.
- Dvostranska orientiranost stanovanj: V-Z
- Razgibana fasada z zamiki.
- Železne ograje za senčila (kasneje odstranili).
- *Pred vsakim stanovanjem je zunanji predprostor.*
- *Na zveznem hodniku, prostor interakcije.*
- *Hiša je najbolj kompleksna v stavbnih volumnih, kako trem enotam dodati prečno orientacijo, da so ena vertikalna kompozicija.*
- *Medetaže.*
- *Hiša se ozira na zelo različne pogoje na lokaciji.*
- *Omogoča tudi osvetlitev hodnika.*

DANTEUM

- **Inštitut** za proučevanje Dantea v Rim, 1938.
- Ena najzanimivejših zgradb moderne dobe.
- Najboljši poskus prenosa abstraktnosti v arhitekturo.
- Prehod iz mestnega prostora.

ARHITEKTURA:

- Tloris: **dva zamaknjena kvadrata v zlatem rezu.**
 - Na vrhu stavbe **oratorij**, ki se odpira navzgor.
 - **PARADISO**: stekleni, prozorni stebri (breztelesnost angelov)
 - Pekel, vice, paradiso – stekleni stropi, tla, stebri.
-
- V istem času se pojavi v arh. Smer ki hoče ustreči fašizmu(retorično preveč abstraktna). Fašistična arhitektura, ki je bila v službi režima, tradicija je rimska arhitektura, monumentalnost.
 - Že pred 30 letom je imel mednarodni sloves.
 - Casa Brutta v Milanu: majhen trg, 1934. dve ulici. Ugotavlja koako oblikovato člen, ki je obrnjen proti trgu. Lovi obstoječe linije, elemente. Balkone povleče ven kot predale.
 - Ozka ulica: balkoni so vmesni element za prehod, povezavo. Pritličje je dvignjeno.
 - Je v stavbnem tkivu, pa nima vogala: centralno simetričen, fašistična. L.C. podobno. Izdela delavsko četrt s sodelavcem, na robu Korna. Naredita tudi urbanizem, z orientacijo V-Z (spominja na nemški red). Zasnovano je celo predmestje, ki pa ni bilo realizirano.
 - Etažni bloki: 39 je dobil naročilo da bi v Milanu naredil DANTENM.